

Remissammanställning för följande produktgrupper:

Möbler og inventar, udkast til version 4.0

Udemøbler og legeredskaber, udkast til version 3.0

Byggeplader, udkast til version 5.0

Version til SLM februar 2011

7. februar 2011

Nordisk Miljömärkning

Svanemærkede Møbler og inventar, Udemøbler og legeredskaber samt Byggeplader - Remiss-sammanställning

Fælles høringssammenstilling af de 3 kriteriedokumenter, 7. februar 2011

1	Sammanfattning	1
2	Om remissen	2
3	Sammanställning av inkomna svar	3
4	Kommentarer till kriterierna.....	4
4.1	Generella kommentarer	4
4.2	Produktgruppsavgränsning.....	4
4.2.1	Vad kan Svanemärkas?	4
4.3	Kommentarer till de individuella kraven	5
4.3.1	Trækraft	5
4.3.2	Kemikaliekraft	6
4.3.3	Plastkraft	10
4.3.4	Metal kraft	10
5	Kommentarer till bakgrunden.....	11

Bilag 1: Komplet høringssammenstilling: Møbler og inventar

Bilag 2: Komplet høringssammenstilling: Udemøbler og legeredskaber

Bilag 3: Komplet høringssammenstilling: Byggeplader

1 Sammanfattning

Kriterierne for Møbler og inventar, Udemøbler og legeredskaber samt Bygningsplader har været i høring i perioden 16. august – 10. oktober 2010. Dokumenterne har ikke været sendt i hørings på Island.

I alt er der kommet 120 høringssvar. Nogle har givet enslydende svar til 2 eller 3 af dokumenterne og disse er talt som et per produktgruppe. Her af afviser kun 11 et eller flere af dokumenterne. Høringssvarene fordeler sig bredt på myndigheder, producenter, kemikalieleverandører og brancheforeninger. Kun få NGO organisationer har givet kommentarer, dog har WWF kommenteret skovkravene.

De områder der har været kommenteret mest er:

- Kemikaliekravene specielt forbuddet mod at anvende stoffer klassificeret som allergifremkaldende, samt forbuddet mod at anvende visse typer af biocider.
- Den maksimale emission af formaldehyd fra træbaserede plader – svarende til ½ E1 – en halvering af de nuværende grænseværdier.
- De skærpede krav til andelen af certificeret træ.

De indkomne svar i høringen har givet anledning til flere ændringer i dokumenterne. De væsentligste ændringer er beskrevet i det efterfølgende. Samlet er der sket væsentlige skærper i alle dokumenter ved denne revisionen i forhold til de gældende kriterier.

En detaljeret beskrivelse af høringskommentarer, Nordisk Miljømærknings svar samt begrundelsen for de foretagne ændringer efter høringen findes i det efterfølgende.

2 Om remissen

Nordisk Miljømærkning besluttede i 2007 at revidere kriteriedokumenterne for Møbler og inventar, Udemøbler og legeredskaber samt Byggeplader i samme projekt. Hovedårsagen var at harmonisere kravene til specielt trækrav, kemikalier, formaldehydemission i alle 3 kriteriedokumenterne samt kravene til plast og metaller i kriterierne for møbler og utemøbler.

I forbindelse med revisionen er det blevet undersøgt, hvorvidt der kan stilles ensartede grundlæggende krav til produktionen og ikke kun for de enkelte produkter som svanemærkes, som eventuelt kan være med til at forenkle kriterierne. Dette blev vurderet at være relevant for kemikaliekravene og for kravene til råmaterialer. For enkelte krav blev det beskrevet tydeligere at kravene kan opfyldes på årsbasis og på fabriksniveau. Et eksempel på dette er kravene til andel certificeret trevirke.

Revisionen af de 3 kriteriedokumenter er sket i samme projektgruppe i Nordisk Miljømærkning. Dette er sket for at få en bedre harmonisering mellem kriterierne og da f.eks. byggeplader kan indgå i de 2 andre kriterier som dele af produktet. Høringen af alle 3 dokumenter er også sket sideløbende. Selvom nogle høringssvar relaterer sig til alle 3 produktgrupper er det ikke sikkert at Nordisk Miljømærkning har foretaget den samme ændring i alle 3 kriterier, da for eksempel kvalitetskravet til et møbel der anvendes indendørs og et der anvendes udendørs er forskellig.

I forbindelse med høringen var Nordisk Miljømærkning specielt interesseret i at få følgende punkter kommenteret:

- Strukturen på kemikaliekravene er ændret og kravene er skærpet på flere områder – ligeledes er flere typer af kemikalier nu omfattet af kravene
- Specifikt er kravet til fordampning af formaldehyd fra træbaserede byggeplader strammet, så kravet svarer til ½ E1
- Niveauet for tilladt fri formaldehyd i kemiske produkter er skærpet
- Kravet til råmateriale af træ er skærpet væsentligt, både med hensyn til andel certificeret træ og dokumentation for sporbarheden, af alt det anvendte træ
- Strukturen på energikravet for byggeplader er ændret, så energiforbruget nu vurderes i sammen med råvarernes oprindelse
- For træbeskyttelse til produkter, der ikke står permanent (fast forankret) udenfor er kravet til træbeskyttelse med biocid skærpet, idet biocider ikke må være bioakkumulerende. Det overvejes dog, om der skal sætte en grænseværdi for indholdet af biocid. F.eks. at træbeskyttelsen ikke må være klassificeret med miljøfare. Specielt på dette ønsker Miljømærkningen input fra branchen.

Inddragelse af interessenter er sket forskelligt i de nordiske lande. I hele projektperioden har der været en tæt dialog med både licenshavere, andre producenter og underleverandører af blandt andet kemikalier. Derudover har der i forbindelse med selve høringen været afholdt seminarer i både Sverige og Finland, hvor interessenter har haft mulighed for at diskutere kriterierne med Nordisk Miljømærkning direkte.

Høringsforslagene til Møbler og inventar version 4, Udemøbler og legeredskaber,

version 3 og Byggeplader, version 5 var til høring fra den 16. august 2010 til 10. oktober 2010. Island har ikke deltageret i revisjonsarbeidet.

3 Sammanstilling av inkomne svar

Da høringen har omfattet 3 kriteriedokumenter er det i denne sammenstillingen valgt ikke at gjennomgå høringssvarene opdelt per krav, men at opdele kommentarerne på forskjellige områder. Hvert område er delt ind i emner for at gjøre sammenstillingen mere overskuelig. Under hvert emne er der lavet en kort opsummering af de indkomne kommentarer, en kort beskrivelse af Nordisk Miljömærknings vurdering og endelig en konklusion, hvor en eventuel ændring vil blive beskrevet. Er konklusjonen ikke ens for alle produktgrupper er dette også angivet.

Nordisk Miljömærkning takker for alle indkomne svar i høringen. Alle indkomne høringssvar er listet i bilagene 1-3, hvor der ligeledes findes en komplet liste over hvilke instanser, producenter m.m. der har indgivet kommentar. Der er for hvert enkelt høringssvar angivet svaret fra Nordisk Miljömærkning.

For Møbler er der i alt kommet 49 høringssvar, hvoraf 23 støtter forslaget og 4 forkaster forslaget, se tabel 1. For Udemøbler er der i alt kommet 33 høringssvar, hvoraf 13 støtter forslaget og 4 forkaster forslaget, se tabel 2. For Byggeplader er der i alt kommet 38 høringssvar, hvoraf 10 støtter forslaget og 3 forkaster forslaget, se tabel 3.

Tabel 1: Oversigt over høringssvar for Møbler og indventar

Land	A. Bara kommentarer	B. Stöder forslaget	C. Stöder forslaget med kommentarer	D. Avstår från yttrande	E. Förkastar forslaget med motivering	Totalt
Danmark	2	0	0	0	1	3
Sverige	6	1	6	2	3	18
Finland	3	6	5	4	0	18
Norge	2	1	4	3	0	10
Totalt	13	8	15	9	4	49

Tabel 2: Oversigt over høringssvar for Udemøbler og legeredskaber

Land	A. Bara kommentarer	B. Stöder forslaget	C. Stöder forslaget med kommentarer	D. Avstår från yttrande	E. Förkastar forslaget med motivering	Totalt
Danmark	1	0	0	0	1	2
Sverige	2	0	2	2	2	8
Finland	2	3	6	3	1	15
Norge	0	0	2	6	0	8
Totalt	5	3	10	11	4	33

Tabel 3 : Oversigt over høringssvar for Byggeplader

Land	A. Bara kommentarer	B. Stöder forslaget	C. Stöder forslaget med kommentarer	D. Avstår från yttrande	E. Förfkastar forslaget med motivering	Totalt
Danmark	1	0	0	0	1	2
Sverige	14				2	16
Finland	0	5	1	5	0	11
Norge	1	1	3	4	0	9
Totalt	16	6	4	9	3	38

4 Kommentarer till kriterierna

4.1 Generella kommentarer

Generelt er høringssvarene positive, og har indeholdt konstruktive og velbegrundede forslag til forbedringer. Flere producenter og underleverandører har påpeget nogle fra deres synspunkt uheldige konsekvenser af de foreslåede krav, specielt omkring de generelle kemikaliekrav og kravet om grænseværdien af emission af formaldehyd fra træplader.

4.2 Produktgruppsavgrænsning

4.2.1 Vad kan Svanemärkas?

I høringen er der kun kommet et enkelt konkret forslag om at udvide produktgrupperne. Det drejer sig om HPL (High Pressure Laminate) plader som ønskes inkluderet i Bygningsplade kriterierne. Disse plader anvendes både som facade materiale og plademateriale indendørs.

Nordisk Miljömärkning har vurderet, at facadeplader generelt ikke er omfattet af kriterierne for byggeplader. Dette er fastholdt, da facadeplader kræver helt andre kvalitetskriterier end dem der er opstillet i høringforslaget. Nordisk Miljömärkning har efter høringen foretaget en hurtig markedsundersøgelse af HPL som ikke anvendes til facadeplader. Nordisk Miljömärkning vurderer dog ikke, at der haves tilstrækkelig viden om netop disse plader til at kunne opstille passende kriterier på det rette niveau.

Konklusion: HPL plader omfattes ikke som Byggeplade kriterierne, det vil sige at produktgruppe definitionen er som de nuværende kriterier. Nordisk Miljömärkning vil dog planlægge en hurtig revidering af kriterierne for Byggeplader, hvor der skal være fokus på få centrale krav, herunder muligheden for at udvide produktgruppen med HPL plader.

4.3 Kommentarer till de individuella kraven

4.3.1 Trækraft

Andel certificeret træ

For kriterierne for Møbler og inventar er der kommet enkelte kommentarer (f.eks. Kinnarp AB, Skov & Naturstyrelsen, Danmark) på, at der ikke bør differentieres mellem forskellige trætyper (50/70 % for henholdsvis fyr, gran, birk og tropisk og andre typer). Ingen kommentarer inden for de nævnte produktgrupper har kommenteret, at kravniveauerne i Møbler og Udemøbler var for høje. Derimod er der kommet én kommentar fra en træpladeproducent om, at kravet om 70 % certificering af massivt træ er for højt når det drejer sig om bygningsplader. De foreslår at beholde niveauet fra de nuværende kriterier, som har en krav om minimum 30 % certificeret træ.

Nordisk Miljömärkning fastholder differentieringen mellem de nævnte typer af træ. Begrundelsen er som angivet i baggrundsdokumentet (Møbler og inventar afsnit 4.1.3, krav 9) at tilgængeligheden af certificeret løvtræ som eg og bøg er mindre og det derfor ikke er realistisk at stille et fælles krav om 70 % certificeret træ. For bygningsplader ændres kravet, så der kræves et minimum på 50 % certificeret træ. Dette er en sænkning af ambitionsniveauet fra høringsforslaget, men Nordisk Miljömärkning vurderer at skærpelsen fra 30 % til 70 % var for stort. Nordisk Miljömärkning foreslår dog stadig en væsentlig skærpelse af kravet fra 30 % til 50 %.

Konklusion:

- Møbler og inventar: K9 for massivt træ ændres ikke
- Udemøbler og legeredskaber: K4 for massivt træ ændres ikke
- Bygningsplader: K4 for massivt træ ændres til krav om minimum 50% certificeret træ, gældende for alle typer af træ.
- Kravet i Møbler (14) og Udemøbler (K9) om andel certificeret træ i byggeplader skal harmoniseres med K4 i bygningsplader for certificeret trevirke i bygningsplader

Formuleringen af kravene for alt træ som råvare, også det som ikke er fra certificeret skovbrug, er opdateret i alle dokumenterne så formuleringen er ens.

Spørbarhed

Der er kommet kommentarer fra WWF, Sverige og Skov & Naturstyrelsen omkring de foreslåede skovkrav. Kommentarerne er gået på blandt andet hvorfor der ikke konsekvent er beskrevet at det er gældende skovstandarder der godtages – her angiver WWF dog at de anser FSC som det eneste alternativ, hvis også hensynet til specielt sociale rettigheder skal sikres. Begge kommentarer også der bør stilles krav om et CoC (chain of custody) certifikat for at sikre spørbarhed.

Nordisk Miljömärkning har taget kommentarerne til efterretning og de vil blive taget med i det videre arbejde med løbende at forbedre vores skovkrav. Dog vurderes det at de nuværende krav er præcise og tilstrækkelige. Nordisk Miljömärkning accepterer kun certificerings ordninger efter en vurdering jævnfør de kriterier der er angivet i et bilag til alle dokumenterne og er optaget av at der skal finnes nationale standarder. Ved denne individuelle vurdering sikres der et samlet højt beskyttelses niveau og det

sikres at alle ordninger vurderes etter de samme retningslinjer. CoC sertifikat kan være tilstrækkelig som dokumentation, men anden tilsvarende dokumentation kan også accepteres, hvis Nordisk Miljømærkning vurderer at der er sikret sporbarhet og løbende overholdelse af de stillede kriterier.

Konklusjon: kravene til sporbarhet af træfibre ændres ikke.

4.3.2 Kemikaliekraft

Klassifisering

Flere hørings kommentarer fra blandt andet kemikalieleverandører, brancheforeninger og møbelproducenter har kommenteret at konsekvensen af at ekskludere kemiske produkter klassificeret med R42 (kan give overfølsomhet ved indånding) og spesielt R43 (kan give overfølsomhet ved kontakt med huden) vil være at blandt andet UV-lakker og flere typer af lim vil være udelukket i de svanemærkede produkter. Det angives i kommentarerne, at de udelukkede produkter har flere miljømæssige fordele samt at blandt andet UV-lakker er nødvendige for at opnå en lang holdbarhet.

Nordisk Miljømærknings holdning er, at det aldrig har været intentionen at udelukke UV-lakker, lime m.m. Kravet har været medtaget for at sikre arbeidsmiljøet på produktionsstederne. Men jævnfør høringssvarene så er der taget hånd om dette fra myndighetene, blandt andet ved krav om udsugning m.m. Nordisk Miljømærkning har ikke tilstrækkelig viden til at sette en maksimum tilladt mængde af ingredienser klassificeret R42 eller R43, men dette vil blive undersøgt i forbindelse med næste revision.

Konklusjon:

- Møbler og inventar: K3 ændres så R42 og R43 ikke er omfattet
- Udemøbler og legeredskaper: K12 ændres så R42 og R43 ikke er omfattet
- Bygningsplader: K11 ændres så R42 og R43 ikke er omfattet.

Muligheten for at udelukke brugen af kemiske produkter klassificeret med R42 og/eller R43 vil blive undersøgt videre i næste revision.

Substances of very high concern (SVHC)

Enkelte myndigheter (f.eks. KEMI, Sverige) har fremført at vi ikke specifikt udelukker brugen af produkter som fremgår af kandidatlisten jf. REACH, Substances of very high concern. Indeholder det færdige produkt selv små mængder af disse stoffer (0,1%) vil det jf. REACH være lovpligtigt at produktet skal angive at det indeholder stoffer fra kandidatlisten, hvilket vil være uheldigt og kunne forvirre købere af de svanemærkede produkter.

Nordisk Miljømærkning er enig i, at det er korrekt at kriterierne ikke specifikt beskriver at SVHC er udelukket, men er ikke enig i at det vil forvirre forbrugerne. I disse kriterierne er det produkter som møbler og ikke kemiske produkter som tildeles svanemærket og klassificeringsreglerne gælder for kemiske produkter. I praksis vil de generelle kemikaliekraft udelukke brugen af disse stoffer. Nordisk

Miljømærkning vil dog som en del af det tværgående arbejde med kemikaliekrav løbende vurdere om der er behov for at revurdere de stillede kemikaliekrav.

Konklusion: de generelle kemikaliekrav ændres ikke. Stoffer på kandidatlisten vil blive undersøgt videre i næste revision.

Biocider – brug af MIT/CMIT

Flere høringssvar (F.eks. Dynea A/S, SVEFF (Sveriges Färgfabrikanters Förening) og Akzo Nobel Industrial Coatings) har drejet sig om brugen af MIT (Metylisotiazolinon) som biocid. Udviklingen i industrien har været at blandingen MIT/CMIT (klormetylisotiazolinon) anvendes i højere grad, da det har flere gode egenskaber og kan erstatte biocider der har andre uheldige miljømæssige egenskaber.

MIT har mange skadelige virkninger og var derfor foreslået forbudt i høringen. Men som gøres opmærksom i høringssvarerne har brugen af disse stoffer også en gavnlig virkning – blandt andet bedre fastholdelse af formaldehyd og dermed mindre emission af formaldehyd. Samtidig har stoffet erstattet andre typer af uønskede biocider, blandt andet formaldehyd.

Nordisk Miljømærkning: For ikke at forhindre den positive udvikling af blandt andet mindre formaldehyd emission er det valgt at tillade en mindre mængde af MIT/CMIT når det bruges som biocid.

Konklusion: Kravet til ”Indhold og tilsætninger” (K4 i Møbler, K14 i Udemøbler og K13 i Byggeplader) bliver ændret så der tillades en lille mængde henholdsvis MIT/CMIT og isothiazolion forbindelser. Kravniveauet er det samme som er givet i kriterierne for Svanemærkning af Kemiske Byggeprodukter.

Biocider – halogenerede

En enkelt høringssvar (SVEFF) har kommenteret det uheldige omkring at udelukke kemiske produkter der indeholder halogenerede stoffer, hvilket blandt andet gør, at der ikke kan anvendes halogenerede biocider.

Nordisk Miljømærkning: Ud fra et forsigtighedshensyn er det vigtigt at fremme brugen af mere miljøvenlige alternativer til halogenerede stoffer. Dog skal der ved opstillingen af krav også gives mulighed for at bruge de ”rigtige” produkter ud fra et holdbarhed- og kvalitetssynspunkt. Kravet ændres så biocider som indgår i overfladebehandlingen af udemøbler ikke er omfattet af kravet.

Konklusion: K14 i Udemøbler: tilføjes en fodnote om at biocider som indgår i overfladebehandling i udemøbler/legeredskaber der står permanent ude er undtaget for kravet om halogenerede stoffer.

VOC

Der kommet forslag fra en producent af lim (Casco Adhesives), at vi bør nedsætte grænseværdien for VOC (organisk opløsningsmiddel) i lim. Den foreslåede grænse på 5 % (w/w) er for høj. Derudover tilføjes det at kriterierne bør tale om ”organiske

forbindelser” som i de gjeldende kriterier og ikke ”organiske oppløsningsmidler” som i høringsforslaget.

Nordisk Miljömärkning har etter høringen undersøgt VOC-indholdet i lim fra andre limproducenter. Og et entydigt billede tegner sig for at sette en lavere grænse til indholdet af VOC. En ny grænse på 3 % virker acceptabelt for alle de undersøgte produkter. Det medfører en lille skærpelse i forhold til høringsforslagene. Derudover tilføjes kravet om maksimalt 3 % VOC i lim også i kriterierne for Byggeplader som i høringsforslaget ikke havde dette krav. Tilføjjelsen sker for at harmonisere de krav der er i Byggeplader og de krav for træplader der anvendes i de 2 andre kriterier.

Konklusion:

- Møbler og inventar: i K4 ændres den maksimale mængde VOC i lim fra 5 til 3 % (w/w)
- Udemøbler: i K14 ændres som i Møbler
- Byggeplader: i K13 tilføjjes kravet om at lim maksimalt må indeholde 3 % VOC.

Derudover ændres formuleringen i alle dokumenter så vi taler om flygtige organiske forbindelser (VOC).

Fri formaldehyd

Der er kommet flere kommentarer (for eksempel Dynea A/S, Casco Adhesives, og Edsbyverken) til kravet om det tilladte indhold af fri formaldehyd i de kemiske produkter. Flere har angivet at det der ikke findes målemetoder til at måle mængden af fri formaldehyd i hærdet lim, som kræves i forslaget. Og flere har kommenteret at kravet i udkastet på 0,01 % (w/w) er for lavt når det gælder lim, da det udelukker brugen af f.eks. 2 komponent lim, der har andre gode egenskaber, for eksempel en bedre fastholdelse af formaldehyd i træpladen og dermed en mindre emission.

Nordisk Miljömärkning: Kravet gælder for kemiske produkter. For limprodukter som blandes (2-komponent) så skal kravet være på det færdige blanding (lim + hærdere) inden hærdning. Dette præciseres i kravet. Intensionen er at mindske emissionen af formaldehyd og kravniveauet ændres for at tillade fri formaldehyd op til 0,2 % for derved at tillade en teknologi, der samlet set mindsker formaldehyd emissionen. Kravet skal dokumenteres ved erklæring og datablad for lim og hærdere og anbefalet blandingsforhold fra limleverandøren. Begrundelsen for ændringen er, at indholdet af fri formaldehyd er steget i de kemiske produkterne, men denne ændrede teknologi gør at emissionen i det færdige produkt bliver mindre. Nordisk Miljömärkning opnår derved stadig en miljøforbedring og samtidig undgår producenten test af det færdige produkt.

Konklusion:

- Møbler: K5 ændres så kravniveauet bliver 0,2 % for alle kemiske produkter inklusiv lim. For 2 komponent lim er det gjort tydeligt at kravet gælder for den færdige blanding inden hærdning.
- Udemøbler: K13 ændres som for Møbler
- Byggeplader: Kravet ændres fra 0,3 % til 0,2 % (w/w) for træbaserede plader. Kravet ændres ikke for andre plader.

Emission af formaldehyd (krav om E1)

Der er kommet flere svar fra møbelproducenter omkring kravet om emission af formaldehyd fra plader og de foreslåede krav på ½ E1. Enkelte møbelproducenter skriver, at det ikke er muligt at skaffe plader der overholder kravet i en tilstrækkelig høj kvalitet, mens andre kommenterer, at det er muligt at skaffe plader der overholder kravet, men at det kræver omstilling af pladeproduktionen og dette vil betyde højere omkostninger. Specielt producenter af træbaserede plader til konstruktionsplader skriver at det er teknisk muligt, men at det vil kræve alt for store omkostninger som ikke vil kunne hentes hjem på slutprodukterne.

Nordisk Miljømærknings vurdering er, at der kommer mere og mere fokus på emission af formaldehyd – specielt i forbindelse med nybygning af huse. Når det gælder produktion af møbler, så har markedsledende forhandlere allerede i dag krav om maksimalt ½ E1 for de anvendte plader. Med hensyn til kravet for plader til konstruktion går udviklingen også her mod mindre emission. Nordisk Miljømærkning har efter høringen kontaktet flere producenter omkring tilgængeligheden af plader som overholder ½ E1. Konklusionen på denne undersøgelse var, at det er teknisk muligt at producere alle typer af plader som overholder ½ E1. Flere tilbyder allerede i dag disse plader, men generelt var der ringe efterspørgsel efter disse plader. Det blev også fremført fra flere sider at omstillingen enten allerede havde kostet investeringer eller at en kommende omstilling til ½ E1 vil kræve en investering.

Konklusion:

- Møbler og inventar: Ingen ændring
- Udemøbler : Ingen ændring
- Bygningsplader: ingen ændring.

Nano partikler

Der er kommet en høringskommentar (SVEFF) om at kravet omkring nano-partikler bør fjernes eller som alternativ formulere kravet på en sådan måde at det bliver tilladt at en vis del af råmaterialet udgøres af nano-partikler.

Nordisk Miljømærkning: Det findes endnu ingen entydige definitioner på nanopartikler eller målemetoder for disse i EU. I disse kriterier var det til høringen valgt at anvende et generelt forbud mod specificerede nano-partikler, hvis ikke det kunne dokumenteres at det ikke ville medføre sundheds og miljøfare. Dette ud fra et forsigtigheds princip, hvor nano-partikler kun er tilladt, hvis det kan dokumenteres at der ikke er risiko for sundhed eller miljøet. Kravet er efter høringen ændret, så at det er et klart forbud mod de beskrevne partikler. Kravet omfatter nanopartikler der er tilsat for at tilføje en funktion, og dækker derved ikke for eksempel nanopartikler som en liten andel i f.eks. titanoxid mikropartikler som anvendes som pigment i maling.

Konklusion: Kravene K6 i møbler og K 15 i Udemøbler ændres, så det er klart fremgår at nano-partikler ikke er tilladt.

4.3.3 Plastkrav

Procent genbrukt plast

I høringen er der kommet motsatrettede kommentarer. Plastindustrien i Danmark fremfører at niveauet på 50 % genbrugs plast ikke er veldokumentert og etterlyser en mere kvalifisert argumentation for kravet. En møbelproducent mener motsat at kravet skal beholdes som tidligere – og ikke tillate bruk av ikke ”post consumer” plast som foreslået. Denne producent har i dag to leverandører, der kan levere post konsumert plast og mener derfor ikke vores argument om at der ikke er tilstrækkelig tilgang til denne plast er korrekt. Andre producenter har i forbindelse med ansøgningsbehandling givet uttrykk for at tilgjengeligheten av genbrugsplast til produksjon av udendørs legeredskaper ikke finnes i tilstrækkelig høy kvalitet. Plastlegeredskaper står ude og er utsatt for vejr og vind og dette nedbyrder plasten, hvis ikke kvaliteten er høy nok. Så deres konklusjon er at bruken av genbrugsplast vil nedsatte levetiden av produktene væsentlig.

Nordisk Miljömærknings mål med kriteriet for plast er at fremme bruken av den minst miljøbelastende plast – og ikke generelt fremme andre materialer end plast. Dog er det generelt svært at stille krav til plast der differentierede mellom forskjellige plastproducenter da tilgjengelige data omhandler kun branchen som helhet. Nordisk Miljömærkning har derfor valgt at forsøke at øge efterspøringslen på genbrugsplast og fremme de produkter der inneholder en stor andel av denne plast som mulig. Dog er kvalitetsspørsmålet også væsentlig, så det er forsøgt at tilrette plastkravet ved at differentiere mellom om plasten brukes til indemøbler eller udenmøbler/legeredskaper.

Konklusjon: Møbler (krav K30) ændres til at polyolefiner (eks. PP, PE) og PET skal være ”post consumer” genbrug. Hvor for andre plasttyper accepteres også industrispild fra anden produksjon. For udemøbler (krav K30) ændres kravet ikke, så her godtages industrispild fra anden produksjon for alle plasttyper.

PVC

Der er ikke kommet kommentar omkring PVC. Nordisk Miljömærkning har for at gjøre kravet omkring bruken av PVC mere tydelig valgt at flytte forbuddet fra kravet med overskriften (Indhold og tilsætninger) til afsnittet med plast krav.

Konklusjonen:

- I møbler afsnit 2.6 om plast tilføjes at dele av PVC ikke må indgå i produktet (små dele undtaget)
- I udemøbler afsnit 2.8 om plast tilføjes dele av PVC ikke må indgå i produktet (små dele undtaget)
- I Byggeplader ændres kravet ikke da der ikke er et afsnit omkring plast.

4.3.4 Metal krav

Undtagelse af rustfrit stål fra kemikaliekrav

Der er kommet flere kommentarer (for eksempel fra Outokumpu Oyj, og The Federation of Finnish Technology Industries) om at rustfrit stål skal undtages fra de generelle kemikaliekrav.

NM: Rustfrit stål er en legering og er derved ikke omfattet af kemikaliekravet. Overfladebehandling af rustfrit stål er dog omfattet. For at gøre mere tydeligt at rustfrit stål ikke er omfattet gøres teksten i forbindelse med kravet mere tydeligt.

Konklusion: I krav kap. 2.1 i møbler og krav K14 gøres teksten mere klar så det fremgår at kravet kun gælder plast.

Overfladebehandling af metal

Der er kommet mange høringssvar omkring overfladebehandlingen af metal. Alle ønsker kravet til overfladebehandling fjernet fra kriterierne, da det jf. deres referencer ikke er dokumenteret at der er nogen miljøfare ved brugen af overfladebehandling. Det fremføres også at overfladebehandling vil øge produktets holdbarhed og resistens overfor korrosion, samtidig med at en forkromet overflade er mere hygiejnisk og derfor mere anvendelig på for eksempel på hospitalsmøbler.

Nordisk Miljömärkning: I baggrundsdokumentet gøres det mere tydeligt, hvilke miljøpåvirkninger der er ved overfladebehandling af metaller. Argumentet omkring holdbarhed har Nordisk Miljömärkning taget højde for ved at lave en udtagelse fra kravet for metal dele, der udsættes for stort slid eller er vigtig i forbindelse med holdbarheden og sikkerheden for produktet. Det er gjort tydeligt at f.eks. overfladebehandling med zink for at forhindre korrosion kun er tilladt for udemøbler.

Forbudet omkring brug af overflade behandling med flere nævnte metaller på dele der er i tæt hudkontakt ændres, så det kun er overfladebehandling med nikkel der ikke er tilladt. Kravet ændres da det kun er i forbindelse med brugen af dette metal der kan give anledning til en allergisk reaktion. Kravet i møbler ændres også så krom belægning i gaslifter og på bordben ikke undtages fra forbuddet mod krombelægning.

Konklusion: Kravet i møbler (K25) kravet i Udemøbler (K25) ændres så det fremgår at kun overflader i tæt kontakt med huden og belagt med nikkel ikke kan undtages fra kravet. I udemøbler gælder undtagelsen også for at forhindre korrosion. I baggrundsdokumenterne gøres det desuden mere tydeligt, hvorfor overfladebehandling med de specificerede metaller ikke er ønskelig.

5 Kommentarer till bakgrunden

Der er kun kommet få kommentarer til baggrundsdokumenterne, og ingen har påpeget direkte fejl.

Ændringer i baggrundsdokumenterne er kun sket de steder, hvor det har vist sig at krav kan misforstås og de steder, hvor Nordisk Miljömärkning har valgt at ændre

kravene som følge af de indkomne høringssvar. Relevante steder er nævnt under den detaljerede gennemgang af kravene.